

АЗ СЪМ ЕДИН ОТ ХОРАТА, КОЙТО...

В предаване, излъчено по една от най-гледаните наши телевизии, чухме следните фрази, изречени от различни събеседници:

*Моята лична позиция е, че съм един от хората, **който** е дал най-много за каузата.*

*Тя е човек, **който** устоява.*

В тези изречения е допусната грешка при относителното местоимение-съюз, с което се въвежда подчинено определително изречение. Това местоимение трябва да бъде съгласувано с думата в състава на главното изречение, към която се отнася подчиненото изречение. А коя е тази дума, може лесно да установим, като зададем въпрос от типа „Кои хора?“, „Какви хора?“, „Какъв човек?“ и пр. В случая с цитираните изречения въпросите ще бъдат: „Един от **кои** хора съм аз?“ и „**Какъв** човек е тя?“. Следователно тук думите, към които се отнасят съответните подчинени определителни изречения, са *хора* и *човек* (а не *един* и *тя*), затова е правилно да се каже:

*Моята лична позиция е, че съм един от хората, **който** са дали най-много за каузата.*

*Тя е човек, **който** устоява.*

Друга често срещана грешка е глаголната форма в подчиненото определително изречение от разглеждания тип да бъде съгласувана с подлога от главното изречение:

***Вие** сте от лидерите, **който** **знаете** как да мотивирате хората.*

(Вместо правилното *Вие сте от лидерите, **който** **знаят** как да мотивират хората.*)

Особено дразнещи са случаите, когато в една конструкция присъстват и двата типа грешки:

*Аз съм един от хората, **който** винаги **съм** **знаел** какво искам.*

(Вместо правилното *Аз съм един от хората, **който** винаги **са** **знаели** какво искат.*)

Подобни грешки са характерни предимно за спонтанната устна реч, но се срещат и в писмени текстове. Освен че показват неумение за правилно построение на синтактичните конструкции, този тип грешки водят и до смислови неясноти. Да вземем за пример следното изречение от публикуван в периодичния печат текст: *Говорим за Солана – един от хората, който оглавяваше в Испания движението срещу влизането на Испания в НАТО.* От така построената фраза не става ясно от кои хора всъщност е въпросната личност и дали тя е била единствен лидер на движението, за което се споменава, или то е било оглавявано по същото време и от други хора.

Проф. д-р Диана Благоева

Секция за българска лексикология
Институт за български език „Проф. Любомир Андрейчин“ – БАН